

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః
శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే కిష్కింధాకాండే

॥ షట్పంచాశః సర్గః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

॥ షట్పంచాశః సర్గః ॥

సంపాతేర్వానరాణాం భయం తేషాం ముఖాజటాయుషో వధం నిశమ్య
సంపాతేర్దుఃఖం స్వమథోఽవరోపయితుం తస్య వానరాన్ ప్రత్యనునయః

ఉపవిష్టాస్తు తే సర్వే యస్మిన్ ప్రాయం గిరిస్థలే |
హరయో గృధ్రరాజశ్చ తం దేశముపచక్రమే || 4.56.1 ||

సంపాతిర్నామ నామ్నా తు చిరజీవీ విహంగమః |
భ్రాతా జటాయుషః శ్రీమాన్ విఖ్యాతబలపౌరుషః || 4.56.2 ||

కందరాదభినిష్క్రమ్య స వింధ్యస్య మహాగిరేః |
ఉపవిష్టాన్ హరీన్ దృష్ట్వా హృష్టాత్మా గిరమబ్రవీత్ || 4.56.3 ||

విధిః కిల నరం లోకే విధానేనానువర్తతే |
యథాయం విహితో భక్ష్యశ్చిరాన్మహ్యముపాగతః || 4.56.4 ||

పరంపరాణాం భక్తిష్యే వానరాణాం మృతం మృతం |
ఉవాచైతద్ వచః పక్షీ తాన్ నిరీక్ష్వ ప్లవంగమాన్ || 4.56.5 ||

తస్య తద్ వచనం శ్రుత్వా భక్ష్యలుభస్య పక్షిణః |
అంగదః పరమాయస్తో హనూమంతమథాబ్రవీత్ || 4.56.6 ||

పశ్య సీతాపదేశేన సాక్షాద్ వైవస్వతో యమః |
ఇమం దేశమనుప్రాప్తో వానరాణాం విపత్తయే || 4.56.7 ||

రామస్య న కృతం కార్యం న కృతం రాజశాసనం ।
హరీణామియమజ్ఞాతా విపత్తిః సహసాఽఽగతా ॥ 4.56.8 ॥

వైదేహ్యః ప్రియకామేన కృతం కర్మ జటాయుషా ।
గృధ్రరాజేన యత్ తత్ర శ్రుతం వస్తదశేషతః ॥ 4.56.9 ॥

తథా సర్వాణి భూతాని తిర్యగ్యోనిగతాన్యపి ।
ప్రియం కుర్వంతి రామస్య త్వక్త్వా ప్రాణాన్ యథా వయం ॥ 4.56.10 ॥

అన్యోన్యముపకుర్వంతి స్నేహకారుణ్యయంత్రితాః ।
తతస్తస్యోపకారార్థం త్యజతాత్మానమాత్మనా ॥ 4.56.11 ॥

ప్రియం కృతం హి రామస్య ధర్మజ్ఞేన జటాయుషా ।
రాఘవార్థే పరిశ్రాంతా వయం సంత్యక్తజీవితాః ॥ 4.56.12 ॥

కాంతారాణి ప్రపన్నాః స్మ న చ పశ్యామ మైథిలీం ।
స సుఖీ గృధ్రరాజస్తు రావణేన హతో రణే ।
ముక్తశ్చ సుగ్రీవభయాద్ గతశ్చ పరమాం గతిం ॥ 4.56.13 ॥

జటాయుషో వినాశేన రాజ్ఞో దశరథస్య చ ।
హరణేన చ వైదేహ్యః సంశయం హరయో గతాః ॥ 4.56.14 ॥

రామలక్ష్మణయోర్వాసమరణ్యే సహ సీతయా ।
రాఘవస్య చ బాణేన వాలినశ్చ తథా వధః ॥ 4.56.15 ॥

రామకోపాదశేషాణాం రక్షసాం చ తథా వధం ।
కైకేయ్యా వరదానేన ఇదం చ వికృతం కృతం ॥ 4.56.16 ॥

తదసుఖమనుకీర్తితం వచో
భువి పతితాంశ్చ నిరీక్ష్వ వానరాన్ ।

భృశచకితమతిర్మహామతిః

కృపణముదాహృతవాన్ స గృధ్రరాట్ || 4.56.17 ||

తత్ తు శ్రుత్వా తథా వాక్యమంగదస్య ముఖోద్ధతం |

అబ్రవీద్ వచనం గృధ్రస్తీక్ష్ణతుండో మహాస్వనః || 4.56.18 ||

కోఽయం గిరా ఘోషయతి ప్రాణైః ప్రియతరస్య మే |

జటాయుషో వధం భ్రాతుః కంపయన్నివ మే మనః || 4.56.19 ||

కథమాసీజనస్థానే యుద్ధం రాక్షసగృధ్రయోః |

నామధేయమిదం భ్రాతుశ్చిరస్యాద్య మయా శ్రుతం || 4.56.20 ||

ఇచ్ఛేయం గిరిదుర్గాచ్చ భవద్భిరవతారితుం |

యవీయసో గుణజ్ఞస్య శ్లాఘనీయస్య విక్రమైః || 4.56.21 ||

అతిదీర్ఘస్య కాలస్య పరితుష్టోఽస్మి కీర్తనాత్ |

తదిచ్ఛేయమహం శ్రోతుం వినాశం వానరర్షభాః || 4.56.22 ||

భ్రాతుర్జటాయుషస్తస్య జనస్థాననివాసినః |

తస్యైవ చ మమ భ్రాతుః సఖా దశరథః కథం || 4.56.23 ||

యస్య రామః ప్రియః పుత్రో జ్యేష్ఠో గురుజనప్రియః |

సూర్యాంశుదర్శపక్షత్వాన్న శక్నోమి విసర్పితుం |

ఇచ్ఛేయం పర్వతాదస్మాదవతర్తుమరిందమాః || 4.56.24 ||

|| ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే

కిష్కింధాకాండే షట్పంచాశః సర్గః ||